

Zakelijke luchtfietser

De man van het Betere BoerenBed heeft nooit gewerkt, 'alleen maar gespeeld'.

Uit het leven

Luite Moraal, 1953-2011

Luite Moraal, op 16 februari op zevenenvijftigjarige leeftijd in het Drentse Kerkenveld overleden, was fotograaf, natuurmens, zeezeiler, zakenman en oprichter van Het Betere BoerenBed, de nostalgische familievakantie in een reuzentent met bedstee op een boeren-erf. Het water komt uit de pomp, het ei uit het kippenhok en vader moet de houtkachel aanmaken omdat er geen andere verwarming is en mannen altijd vuurtje willen stoken. Voor winterweekenden bedacht hij een welkomstmandje met boerenkool en een varkenspoot. 'Moet je niet doen, daar schrikken mensen van, zo'n bloederige poot waar de hoef nog aan zit,' zei men tegen hem. Maar Luite antwoordde: 'Of ze die poot in de soep doen of gillend weggooien, dat kan me niet schelen. Die varkenspoot zullen ze nooit meer vergeten, daar gaat het om, de beleving.' Hij geloofde heilig in het concept, werkte alles tot in de perfectie uit, van fluitketel en ouderwetse koffiemolen tot wastobbe en poepdoos: primitief, maar met een onzichtbaar luxe randje waar de gegoede jonge gezinnen uit de grote stad voor vallen, in Nederland maar ook in België, Duitsland, Engeland en Frankrijk. Hij was 'een nuchtere Drent die altijd zijn eigen koers uitzette', zegt een jeugdvriend, 'Altijd iedereen een stap voor, een grote, stoere man, minder nors dan hij eruitzag.' 'Maar ook,' zegt zijn vrouw Patrice, 'een luchtfietser die ik soms omlaag moest trekken.' Hij was altijd in de weer, reisde van hot naar her, was voor niemand bang, maar durfde niet de snelweg

op. Daar kreeg hij het benauwd. Hij vertelde nooit te hebben gewerkt: 'Ik heb alleen maar gespeeld als een kind in zijn eigen wereld.'

Luite Moraal werd op 1 december 1953 geboren in Hoogeveen. Zijn vader was kantinehouder van de gemeentelijke sportvelden. Al jong trok Luite de natuur in, leerde de namen van alle vogels, bomen en planten. Hij was een vermaard carbidschieter. Met zijn schoolvriend Jan Nauta organiseerde hij in kroegen lichtshows bij popconcerten. Ze maakten foto's en hadden een donkere kamer in het clubhuis. 's Avonds na school werkte Luite bij een benzinstation. Op zijn zestiende ging hij met Jan, die nu bloemkweker is, op de brommer naar Parijs. Daar zat hij elke dag in een museum, Luite wilde naar de kunstacademie, fotograaf worden. Maar bij zijn eindexamen havo haalde hij net niet voldoende punten om toegelaten te worden. Dus veranderde hij eigenhandig een zes in een acht. 'Niks verkeerd mee, ik was de beste van de klas.' Op de academie in Breda had hij het in het begin moeilijk. Voor het café had hij geen tijd en abstracte kunst kon hij niet waarderen. Van Gogh was op het randje, het huilende zigeunerinnetje raakte hem meer. Op een knappe fotoreportage van een oude, eenzame man studeerde Luite af, deze keer met goede cijfers. Hij trouwde met een Veluws meisje en opende een fotostudio in Elburg, maar zag uiteindelijk geen toekomst in school- en trouwfoto's. Hij kon terecht bij Center Parks, waar hij als student had gewerkt. Van schoonmaker bracht hij

het tot commercieel directeur. Met het gezin was hij een keer op de Middellandse Zee gaan zeilen, en zeilen werd zijn passie. Hij haalde alle zeildiploma's en werd in 1993 mede-eigenaar van een oude, dertien meter lange Lemmeraak. 'Luite was een democratisch schipper, hield inspraak, maar deed zijn eigen zin,' zegt een vriend. Center Parks werd verkocht en Luite nam snel ontslag. Hij stapte over naar Disneyland. Lyrisch was hij over de perfectie van Disney's fantasiewereld. Maar toen hij niet mee mocht denken over de toekomst vertrok hij, werd interim-manager bij Kasteel De Haar in Haarzuilens en kwam in aanraking met pachtboeren. Boeren, ontdekte hij, hadden het moeilijk en wilden wel bijverdienen. Zo ontwikkelde hij het Betere BoerenBed. Maandenlang stond hij aan de tekentafel, 'bevlogen en geheimzinnig', zegt Patrice, zijn tweede vrouw. Met zeilvriend en hovenier Frits Vos bouwde hij als een toneeldecor uit 1920 de primitieve gezinstent die hij standaard met alle rekwisieten bij boeren op het erf zette; zo'n vierhonderd in totaal. Vijf jaar geleden, toen de kinderen uit huis waren, ging hij terug naar Drenthe en kocht een daglonershuisje midden in een verlaten weiland. Hij bleef dromen, hield van koken en gezelschap. Vorig jaar werd hij ziek, hij vroeg zijn as uit te strooien over de Waddenzee bij Noordpolderzijl, 'de mooiste plek op aarde'.

Peter Brusse

*Suggesties voor deze rubriek?
Mail naar uithetleven@vn.nl*